Evropský zatýkací rozkaz

Evropský zatýkací rozkaz (EZR) je zjednodušeným přeshraničním justičním postupem předávání za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody či ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody. Rozkaz vydaný justičními orgány jedné země EU je platný na celém území EU. EZR funguje od 1. ledna 2004. Nahradil zdlouhavé postupy vydávání, které mezi členskými státy EU existovaly dříve.

Jak funguje

Justiční orgán v jedné zemi EU zašle žádost o **zatčení osoby nacházející se v jiném členském státě a** o její **předání k trestnímu stíhání nebo o** výkon trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, které byly uloženy v první zemi. Tento mechanismus vychází ze zásady vzájemného uznávání soudních rozhodnutí. Funguje ve všech zemích EU prostřednictvím přímých kontaktů mezi justičními orgány.

Při uplatňování evropského zatýkacího rozkazu musí odpovědné orgány respektovat procesní práva podezřelých nebo obviněných osob, jako je např. právo na informace, právo na právního zástupce a tlumočníka a na právní asistenci, jak stanoví právo v zemi, kde byly tyto osoby zatčeny.

Jak se liší od tradičního vydávání?

Přísné lhůty

Země, ve které je osoba zatčena, tj. vykonávající stát, musí přijmout konečné rozhodnutí o výkonu EZR do 60 dnů po zatčení dané osoby.

Souhlasí-li zatčená osoba s předáním, musí být rozhodnutí o předání přijato do 10 dnů.

Vyžádaná osoba musí být předána co nejdříve ke dni dohodnutému mezi dotyčnými orgány, nejpozději však deset dnů po vydání pravomocného rozhodnutí o výkonu EZR.

Kontrola oboustranné trestnosti – u 32 kategorií trestných činů se již nevyžaduje.

U 32 kategorií trestných činů se v obou zemích neověřuje, zda je čin trestným činem. Jediným požadavkem je, aby za čin bylo možné *ve vydávajícím státě uložit trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 3 roky.*

U jiných trestných činů může být předání podmíněno tím, že čin představuje trestný čin ve vykonávajícím státě.

Absence politických zásahůRozhodnutí

činí výlučně justiční orgány, bez jakýchkoli politických ohledů.

Předávání státních příslušníků

EU již nemůže odmítnout předání vlastních státních příslušníků, ledaže by převzali výkon trestu odnětí svobody vůči vyžádané osobě.

Záruky

Vykonávající justiční orgán může požadovat záruky, že:

a. po uplynutí určité doby bude mít osoba **právo požádat o přezkum**, je-li uložen trestem doživotí**.** b.

hledaná osoba může vykonat jakoukoli z toho vyplývající **dobu odnětí svobody ve vykonávajícím státě, pokud je státním příslušníkem této země nebo v** ní má obvyklý pobyt.

Omezené důvody pro odmítnutí

Vykonávající justiční orgán může odmítnout předání vyžádané osoby pouze tehdy, pokud platí jeden z důvodů pro povinné nebo fakultativní odmítnutí výkonu: *Důvody*

pro povinné odmítnutí

amnestie (stát, v němž byla osoba zadržena, by ji mohl stíhat, a na daný trestný čin se v tomto státě vztahuje amnestie).

osoba již byla **odsouzena za stejný trestný čin** (*ne bis in idem*)

nezletilost osoby (osoba nedosáhla věkové hranice trestní odpovědnosti platné ve vykonávajícím státu),

Důvody pro nepovinné odmítnutí – příklady:

nesplnění podmínky oboustranné trestnosti u trestných činů jiných než 32 trestných činů uvedených v čl. 2 odst. 2 rámcového rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu,

místní příslušnost

probíhající trestní stíhání ve vykonávajícím státě,

promlčení aj.

Příručka k vydávání a výkonu EZR

Dne 17. listopadu 2023 vydala Evropská komise nové vydání Příručky o vydávání a výkonu evropského zatýkacího rozkazu (EZR). Zaměřuje se na evropské právníky s cílem usnadnit a zjednodušit každodenní práci dotčených justičních orgánů. Příručka poskytuje podrobné pokyny k procesním krokům pro vydání a výkon EZR a pomáhá právníkům ve všech fázích postupu předávání. Tato revidovaná verze z roku 2023 rovněž odráží rychle se vyvíjející judikaturu SDEU týkající se EZR a změny systému SIS.

Uvedená příručka je k dispozici ve všech jazycích zde: Stálý odkaz EUR-Lex

Statistika fungování EZR

V roce 2018 byly vyžádané osoby předány v průměru:

se souhlasem – za **16,4 dne**

bez souhlasu – do **45 dnů**.

V roce 2019 byly vyžádané osoby předány v průměru:

se souhlasem – za **16,7 dne**

bez souhlasu – do **55,75 dnů**.

V roce 2020 byly vyžádané osoby předány v průměru:

se souhlasem – za **21,25 dnů**

bez souhlasu – za **72,45 dní.**

V roce 2021 byly vyžádané osoby předány v průměru:

Se souhlasem – do **20,14 dnů**

Bez souhlasu – **53,72 dní.**

Odpovědi na dotazník o evropském zatýkacím rozkazu: 2014 PDF (1582 Kb) en | 2015 PDF (1479 Kb) en | 2016 PDF (1732 en Kb)

PDF | 2017 (1268 en Kb) 2018 PDF (1552 en Kb) 2019 PDF (1082 Kb) en 2020 PDF (1479 Kb) en 2021 PDF (1450 Kb) en

Ačkoli nejsou k dispozici údaje ze všech zemí, údaje o vydaných EZR jsou úplné pro roky 2015, 2016 a 2017.

EZR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vydáno	14.948	16.144	16.636	17.491	17.471	20.226	15.938	14.789
Popraven	5.535	5.304	5.812	6.317	6.976	5.665	4.397	5.144

Projekty financované v rámci programu Spravedlnost

Výzkumný projekt InAbsentiEAW je srovnávací právní studie EZR týkající se osob, které nebyly přítomny v řízení, které vedlo k jejich odsouzení (v řízení *v nepřítomnosti*). Z praxe vyplývá, že v takových případech při vydávání a vykonávání EZR nastávají často problémy. Cílem výzkumného projektu bylo analyzovat příčiny těchto problémů a formulovat společné normy pro vydávání těchto EZR, aby byl zajištěn jejich hladký a spravedlivý výkon. Výzkum byl prováděn prostřednictvím případových studií z Belgie, Irska, Maďarska, Nizozemska, Polska a Rumunska.

EZR a vězeňské podmínky

Ačkoli všechny členské státy musí dodržovat Evropskou úmluvu o lidských právech (EÚLP), v praxi existují značné rozdíly, pokud jde o vyšetřovací vazbu, a materiální podmínky ve věznicích se v jednotlivých členských státech značně liší. Jak uznal SDEU v rozsudku ve věci *Aranyosi/Căldăraru*, tyto rozdíly v podmínkách ve věznicích mají faktický dopad na vzájemnou důvěru mezi členskými státy a na fungování EZR. Od roku 2016 byl výkon EZR odložen nebo odmítnut z důvodu skutečného nebezpečí porušení základních práv v téměř 300 případech.

S cílem posílit justiční spolupráci v trestních věcech a zlepšit podmínky ve věznicích v celé EU přijala Komise **dne 8. prosince 2022 Doporučení o procesních právech podezřelých a obviněných osob ve vazbě a materiálních podmínkách** ve věznicích. Toto doporučení poskytuje konsolidovaný přehled vybraných evropských minimálních norem pro materiální podmínky ve věznicích a procesní práva ve vazbě se zaměřením na klíčové prioritní oblasti ochrany základních práv vězňů.

Související odkazy

Rámcové rozhodnutí Rady o evropském zatýkacím rozkazu

Zprávy o provádění rámcového rozhodnutí Rady o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy

Doporučení Komise o procesních právech podezřelých a obviněných osob ve vazbě a materiálních podmínkách ve věznicích

SVV neformální pracovní dokument Komise v souvislosti s přijetím doporučení Komise o procesních právech podezřelých a obviněných osob ve vazbě a materiálních podmínkách ve věznicích

Poslední aktualizace: 08/01/2024

Toto je strojový překlad. Provozovatel těchto stránek odmítá právní odpovědnost za kvalitu tohoto strojového překladu.